

LA VALL DELS TROMS

KARVADAN
LA LLEGENDA DE
L'IMPOSTOR I

CARLES BATLLE

laGalerajove

La llegenda de l'impostor és el primer volum de la trilogia KÀRVADAN. Aquell llibre, publicat el 2012 dins la col·lecció Kimera, constava de dues parts. Oferim aquí, en la col·lecció Galera Jove, la primera part del primer volum: *La Vall dels Troms*.

Primera edició: juliol del 2014

Disseny de la coberta: La Galera

Il·lustració del mapa: Montserrat Mallol

Imatge de la coberta: andreinc88/Shutterstock.com

Edició: David Monserrat

Coordinació editorial: Anna Pérez i Mir

Direcció editorial: Iolanda Batallé Prats

© Carles Batlle i Jordà, 2014, pel text

© La Galera, SAU Editorial, 2014, per l'edició en llengua catalana

Autor representat per Silvia Bastos, SL, Agència literària

La Galera, SAU Editorial

Josep Pla, 95 – 08019 Barcelona

www.lagalera.cat lagalera@grec.cat

facebook.com/editoriallagalera twitter.com/editorialgalera

Imprès a Límpiergraf

Mogoda, 29-31. Pol. ind. Can Salvatella

08210 Barberà del Vallès

Dipòsit legal: B-1.234-2014

Imprès a la UE

ISBN: 978-84-246-5162-6

Qualsevol mena de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra resta rigorosament prohibida i estarà sotmesa a les sancions establertes per la llei. L'editor faculta el CEDRO (Centre Espanyol de Drets Reprogràfics, www.cedro.org) perquè n'autoritzi la fotocòpia o l'escaneig d'algun fragment a les persones que hi estiguin interessades.

TAULA

Mapa de Carr-mor, p. 4

Paraules de Maru-dir, p. 7

I– No hauria de ser allí, p. 9

II– Aquelarre, p. 27

III– Un salt a l'abisme, p. 47

IV– Confia en mi, p. 73

V– L'udol de la bèstia, p. 105

VI– Trom-mor, p. 131

VII– M'hauria agradat veure-li la cara, p. 165

VIII– Cançons per a una doma, p. 187

IX– El Barranc dels Morts (I), p. 215

X– El Barranc dels Morts (II), p. 255

XI– Resurrecció, p. 281

Glossari, p. 303

Les rutes de Kàrvadan, p. 313

Paraules de Maru-Dir

Kàrvadan (o *El somni de la llum blava*) neix del desig –de la necessitat– de deixar constància dels esdeveniments extraordinaris que tingueren lloc a Carr-mor en l'època de l'adveniment de l'Escollit. Em dic Maru-dir i sóc el relator d'una epopeia carregada de bellesa i d'esperança: l'adveniment de l'era d'Urgàialun.

En la llengua dels carmorians, *urgai* vol dir «blau» (o «blaus», en plural). Per tant, us parlo de l'era de la «llum blava». És evident, doncs, que aquestes cròniques –potser algun savi les definirà algun dia com a mites fundacionals– sobrepassen els límits de la memòria personal dels seus protagonistes (la perícia individual sempre il·lumina la gran Història): ens parlen també de la desaparició de Kàramun, del destí de Carr-mor i de l'arribada del nou temps.

En aquest llibre, *La Vall dels Troms* (primera part del volum I de la sèrie, *La llegenda de l'impostor*), us descobreixo una civilització perduda entre muntanyes, una terra castigada per una maledicció terrible: si no s'hi troba remei, l'extinció dels seus habitants està garantida. Només el Kàrvadan hi pot fer alguna cosa...

Confesso que, a l'hora d'escriure el meu relat, m'he estimat més no reinterpretar els fets, cosa que m'hauria conduït a inevitables distorsions i judicis de valor. M'he cenyit estrictament al relat directe dels seus protagonistes principals, tot reunint materials procedents de dues fonts:

a) els escrits dictats a manera de testament per la cúnari

Lia de Mun-bur al seu fill primogènit (ella mateixa me'ls va lliurar tot pregant-me que els donés a conèixer a la gent del nostre temps) i

b) la transcripció de tot allò que em va confessar Pol Bàrsac, l'any 2016, a l'interior de les coves del Borró, poc després que m'hagués estimbat en un avenc i just abans del meu primer *traspàs*, o viatge, cap a Carr-mor.

He fragmentat, barrejat i titulat aquestes cròniques de manera personal, guiant-me més per l'instint que no pas pel respecte als enunciats originals. Agraieixo per endavant la vostra comprensió.

Un consell per acabar: us recomano que feu ús del glossari de termes carmorians que trobareu al final del llibre i del mapa. Us ajudarà a situar-vos al territori i a seguir el fil dels esdeveniments.

I NO HAURIA DE SER ALLÍ

No hauria de ser allí.

La llum del capvespre travessava els vitralls i pintava grans taques de color sobre les lloses del temple. Recorria aquell camí tornassolat captivada pel rastre d'un estrany encanteri. No duia sabates. No podia trepitjar les esclatxes negres entre pedra i pedra, m'estava prohibit; ni que fos amb la punta dels dits. Eren les regles del meu joc.

A dreta i esquerra, a escassa distància de les meves mans esteses, dues fileres de columnes s'inclinaven cap a les foscos de la volta en una ampla reverència. Semblaven contentes de veure'm després de tant de temps i en aquella hora tan estranya.

Em saludaven: ja no ets una nena, on t'havies ficat?

Feia molts anys, a l'època en què la vida sembla eterna i les preocupacions no enterboleixen els nostres somnis, jo visitava aquell indret sovint, gairebé cada dia. Amb els companys, corríem cridant entre les pedres sagrades i els altars; fèiem curses, ens amagàvem, rèiem, xiulàvem, refregàvem el braç per la superfície setinada dels pilars i ens hi gronxàvem agafats amb una sola mà dibuixant petits cercles impossibles de tancar. I quèiem estesos a terra... Després ens ho fèiem a sorts per veure qui parava. El joc era ben simple: havíem de fugir i saltar de quadrat en quadrat sense trepitjar la ratlla; si ho feies, si la tocaves, eres home mort, i si ens atrapaven tam-

bé. Llavors quedàvem quiets damunt la nostra llosa esperant que algú arribés fins a nosaltres i ens alliberés.

Els pares no deien res, ens deixaven fer. Ens miraven amb un mig somriure de tendresa. L'altre mig, de tristesa. Però jo llavors no n'era conscient, d'això; no me n'adonava. Llavors era feliç.

I ens vam anar fent grans. I vam abandonar els jocs, i també la seducció d'aquell espai d'entremaliadures i fantasies. Només entrava al temple de tant en tant, quan alguna parella s'unia, o quan algú moria, o quan calia invocar el déu Carr per reclamar-li salut i victòries. I pluja, que sempre escassejava. Sí, vaig ser educada com qualsevol altra noia de la meva ciutat: cavalls i armes, com s'havia fet sempre. Lluny de les diversions i els cants de la infantesa. Lluny dels jocs. Lluny de les coses veritables.

I així havien passat els anys.

I, de cop i volta, aquell matí s'havia tancat el cercle de la meva formació. El pare m'havia fet llevar, m'havia besat i m'havia parlat amb llàgrimes als ulls: no podíem esperar més temps. Havia arribat l'hora.

Res ja no tornaria a ser com abans.

No hauria de ser allí. No m'era permès.

Però jo volia comprendre per què, per què ara... Volia entendre el motiu de tot plegat... Volia asserenar el meu esperit, que es negava a acceptar que tot allò que m'havia anunciat el pare fos realment cert...

Aquell camí de llum seduïa les meves passes amb el seu estrany sortilegi violat, i notava com els colors em penetraven i em donaven escalfor. Era agradable... Caminava decidida. Un peu rere l'altre, seguint les regles de tota la vida, sense trepitjar les esquerdes, els límits, sense infringir cap llei. Bé, una sí, potser la més important de totes: la llei del

temple. No es podia violar el recinte sagrat entre la posta de sol i l'albada. El càstig era sever, per a tothom; també per a mi, malgrat ser qui era, malgrat la meva posició de privilegi, malgrat tot...

No, no hauria de ser allí.

Mirava de no fer gens de soroll. M'havia llevat sigilosament, havia sortit de la meva cambra i m'havia esquitllat fins a l'entrada secreta del santuari, la que connecta l'altar amb les dependències del meu pare. Ara ja hi era, no podia fer-me enrere... Estava serena. Duia els peus nus, la cabellera desfeta, la meva capa vermella i prou, res més. Avançava, pàl·lida com un espectre, sense vacil·lar... El savi Zòltan se n'anava a trenc d'alba. Però jo hi havia de parlar abans, fos com fos. O ara o mai, i després que fos el que Carr volgués.

No, no me n'aniria d'allí sense trobar-lo. Exigiria saber-ho tot. Hi tenia dret.

M'estimes?

Perdona, és una pregunta ben estúpida. T'han donat el meu retrat?... Què et sembla? T'agrada? Tu què diries? Sóc bonica?

Si estimes algú només per la seva bellesa, no l'estimes de debò. Quan la granissada, el cansament o la vellesa desfiguren el rostre, l'amor es fon... En el meu cas tant se val, em diràs. I tens raó. La imatge d'aquest medalló romandrà inalterable per sempre més: uns ulls pintats que et contemplen amb un esguard sense vida. Més val això que res, no creus?

Qui sóc jo?, o qui era..., qui era realment? La bellesa que trobes en aquest retrat? O potser una altra cosa menys tangible? El meu enteniment, la meva generositat? El meu egoisme?... Tot plegat, com la gràcia, com l'atractiu, són qualitats fugisseres, les podem perdre ben fàcilment..., però no per

aquest motiu deixem de ser nosaltres mateixos... Amb això vull dir que no sóc ni en la imatge del meu cos, que no vas conèixer, ni en la imatge de la meva ànima, de la qual potser et deuen haver parlat. I llavors, com em pots trobar? Com em pots estimar?

Qui sóc jo?

Sóc un miratge, sóc fum.

Sóc la teva mare.

Amb una mica de sort, em trobaràs entre aquestes pàgines.

És per això que he dictat aquesta història, fill meu, perquè coneguis allò de mi que roman i allò de mi que s'envola. Després, si vols, jutja. És un bon punt de partida, t'ho asseguro. M'hauràs de permetre que construeixi aquí, en aquestes línies, la meva pròpia imatge. I la del teu pare. I la del món que trobaràs quan renunciïs al refugi de la muntanya que t'ha acollit durant els anys més dolços de la vida.

Deixa que jugui amb els meus records per pintar els teus d'una pàtina nova. M'escoltaràs?

No, no hauria de ser allí.

Hi havia una part de mi que em deia que reculés, que el que feia no estava bé, que estava prohibit, que m'enxamparien; però hi havia una altra part que em burxava perquè no m'aturés, perquè lluités, perquè capgirés el sentit d'allò que la nostra llei i la nostra natura havien escrit per a mi. Aquesta darrera era la meva part més valenta. L'altra era la que tenia raó.

Vaig arribar al peu de l'altar.

Em va fer l'efecte que encara sentia la meva pròpia veu, anys enrere, allí mateix. Acostumava a cantar tota sola davant la família, els amics i la gent principal de la ciutat. La meua veu tenia una fama ben merescuda. Sempre cançons

senzilles, innocents, o llegendes, dedicades a aquell déu dels grans càstigs i de les grans enrabiades. Jo estimava Carr. Cantava ben fort i amb veu segura. De cara al poble. D'esquena al Totpoderós.

Me'n refiava.

Però aquell matí les coses havien canviat. Quan Pàltor, el meu pare, va sortir de la cambra, em vaig alçar, em vaig eixugar les galtes humides amb els llençols i vaig contemplar la imatge que presidia l'altaret de la meva estança. Per primer cop a la vida l'esguardava sense aquella mena de temor infantil, sense aquella reverència que m'havien inculcat a estudi. No et sabia dir si Carr hi era o no hi era, en aquell tros de fusta i de metall, ni si s'adonava de tota la meva ràbia i el meu menyspreu.

Per què?

Per què m'havia de sacrificar?

Per què l'home que havia de redimir les dones de Carrmor no havia arribat a temps?

I va ser llavors que vaig acomiadar-me, de la meva fe i del meu déu. No podria refiar-me'n mai més.

No hauria de ser allí.

Em vaig aturar, em vaig agenollar en un punt imprecís on els vitralls s'havien cansat del seu embuix virolat, just al damunt d'una llosa gravada amb velles inscripcions que em pessigollejaven la planta dels peus. Vaig mirar endavant, més enllà de l'altar, cap a l'est. Allí no hi havia res, cap poder, cap retret, cap càstig. Cap déu. Quatre esgrafiats amb figures de per riure. Tot s'enfosquia. A l'exterior, la piuladissa dels ocells anunciava el temps de l'alegria; a l'interior, la llum daurada cedia terreny a les ombres.

La nit arribava amb desgana. L'hora poca-solta. Aquell instant de trànsit en què els pensaments més negres s'apode-

ren de la ment i ens abandona tota determinació i tota voluntat. La meva part de raó encara em cridava que reculés, que hi era a temps. La meva part agosarada s'hi resistia. Hauria estat bé que la primera fos tan coratjosa com l'altra. Però no tan estúpida.

I de sobte, un grinyol. Dos. Al peu de la nau, una porta s'havia obert i després s'havia tancat. Tot seguit unes passes. Algú havia entrat. Zòltan?... El cos se'm va tensar, els punys es van cloure, tot un estol de papallones va travessar el buit del meu ventre. Però no em vaig moure, ni vaig amagar-me; em vaig quedar on era, sense girar-me, no volia mirar enre-re... Un, dos, tres, quatre... Quatre passes i prou. Fos qui fos, m'havia vist i s'havia aturat. M'havien enxampat.

Silenci.

Passada una interminable estona d'incertesa, el desconegut va avançar cap a mi tot travessant la nau lentament, amb parsimònia. Em vaig clavar les ungles al tou de la mà; m'hauria agradat fer-me sang, concentrar-me en el dolor: potser la ferida desdibuixaria, al palmell, les ratlles del meu destí, el meu anmart. Tant de bo.

Podia sentir la seva respiració. Agitada. Era a tocar. Per què no deia res?

Inesperadament unes mans fredes em van engrapar les espatlles amb suavitat, gairebé amb tendresa... Però només va ser un moment, el temps just per permetre que m'abandonés, que em rendís, que renunciés a tota aquella tensió, que abdiqués dels meus nervis i respirés amb profunditat.

Zòltan?

Llavors les mans van començar a pressionar; de les espatlles al coll, i el van encerclar per complet. Vaig mirar cap avall. Sota la meva barbata uns dits amples i llargs, uns dits d'home, s'obrien i s'estiraven com un ventall: ben bé les ales esteses d'una gran au rapinyaire. Tres anells daurats hi lluien

ostentosament: una pedra verda, una de vermella i una de blava. Quin fantàstic collaret de fantasia!, vaig pensar.

Sense deixar d'estrènyer, l'home va passar pel meu costat i es va plantar davant meu, i amb el seu moviment el collaret es va desfer.

Vaig mirar encara més avall. Cap als peus. No gosava descobrir qui era... Duia unes sandàlies que deixaven la punta dels dits del peu al descobert: amples tires de cuir i una sivella de plata. Les ungles llargues... No gosava enfrontar-m'hi...

I així vam estar estona i estona. Cada cop em costava més respirar. A la fi, ell va afluixar la pressió, em va agafar la cara entre les seves mans, la va inclinar cap amunt i em va contemplar fixament. I llavors jo també el vaig poder veure.

No era Zòltan. Era Ànidam, summe sacerdot del temple.

No va dir res, em mirava i prou. M'interrogava. Buscava respostes al fons negre dels meus ulls esporuguits. No et sabia dir si va trobar-hi alguna cosa: la veritat és que jo no hi havia posat res.

Em vaig quedar observant-lo fixament sense gosar bellugar-me.

Petrificada.

Sense voluntat.

I no em vaig immutar quan va descordar els dos tirants de la meva capa vermella; i no vaig tancar els ulls quan la tela va rrelliscar i va deixar al descobert el meu cos nu; i no vaig parpellejar quan va cobrir els meus pits menuts amb les seves manasses, amb els seus anells; i no vaig cridar quan va ajupir-se i va entaforar la seva llengua gruixuda i humida dins del meu melic; i no vaig protestar quan vaig adonar-me que m'empenyia, quan vaig notar el contacte gèlid de la pedra

contra la meva esquena; quan vaig veure que s'alliberava de la seva gran sotana i s'ajaçava damunt meu.

No podia respirar.

Però llavors, de sobte, un cop sec i una petita queixa... I el cos corpulent d'Ànidam es va desplomar sense sentits damunt del meu.

Un breu silenci.

Una força misteriosa va enretirar violentament la còrpora immensa del sacerdot inconscient i el va deixar fet un bolic damunt els graons de l'altar.

Què havia passat? Era mort?

Davant meu, amb la volta del temple emmarcant-li el rostre, el savi Zòltan somreia i m'observava rialler. Brandava el seu bastó amb una mà mentre m'allargava l'altra per ajudar-me a incorporar.

–Sembla que he arribat a temps –va dir.

I llavors vaig començar a estossegar, i tot va començar a dansar; les columnes es van cargolar al voltant d'aquella nova imatge com dibuixant una corona de llamps. I de mica en mica... Foscor.

Segur que tu hauries fet el mateix. Aturar-te i pensar: què hi faig aquí?

Mirat des del carrer, devia semblar un pare Noel de tot a cent, allí, enganxat a la barana amb els peus i els genolls..., bé, no era una barana, era una barra gruixuda que tirava una vertical de ferro rovellat i fred entre els cinc pisos de la casa. Amb la punta dels dits em subjectava desesperadament a les rajoles del balcó.

Què hi faig, aquí? Què hi faig?

Estava encallat.

De primer tot havia anat bé: mirar cap avall, valorar la situació, les possibilitats, decidir el camí, passar la cama a l'altra banda dels barrots... I ja està. I llavors l'entusiasme se l'havia endut el vent... I bufava, de debò, fort i seguit, i jo tenia les mans encarcerades i em penjava un moc a la punta del nas. Aquella història anava de veres... Tacant l'asfalt, al fons de l'abisme, la meva motxilla vermella semblava una minúscula gota de sang damunt la vorera.

Merda.

N'hi havia per riure: un remolí escombrava quatre fulles de plàtan fins a la cantonada. El Jan, que passejava amunt i avall, s'hi acostava i se n'allunyava alternativament, i a cada canvi de sentit les escampava amb una puntada de peu. Guaita'l ell, que decidit! La mare que el...! Què hi fas aquí palplantat?, per què no m'ajudes?, què vols?, per què bellugues la mà d'aquesta manera? Ja t'he vist, collons!

Que m'afanyés, volia. Sí, home, ara salto si et sembla!

Estava ben encallat, t'ho asseguro.

El Jan va fer quatre passes i va recollir la motxilla. Tant de bo no s'hagués fet malbé res, sobretot les lots. Va tornar a sacsejar la mà. Jo també l'hauria bellugada si hagués tingut els peus a terra, si no hagués estat penjat en una típica façana d'obra vista, si no hagués tingut la policia a punt d'entrar al meu pis!... I a ell no se li acudia res més que posar-se a fer petites i frenètiques flexions amb els genolls. Quin desfici! Quins nervis!

Millor no mirar-lo.

No et pensis que em fan por les altures. Hi estic acostumat. M'agradava anar d'escalada. No era la primera paret que baixava, ni l'última, però abans, quan baixava parets, acostumava a fer servir una corda; ja ho coneixes, quatre saltironets i a terra. Aquell dia no en duia, de corda, i és per això que estava escagarrinat...

T'estic avorrint? No?

Millor, en tenim per a una bona estona; això, esclar, si vols una explicació convincent per comprendre tot el que ha passat...

Aquí baix, a dins d'aquesta cova, les roques semblen d'una altra pasta, com preparades: una mena de camp d'entrenament. Si aquell dia hagués estat en un lloc com aquest, no n'hauria tingut, de cangueli. No ho sé, potser ho fa això de no tenir l'horitzó a la vista, ni el cel. Aquí el vertigen és més casolà. No penses que caure pugui ser una cosa seriosa, que et puguis fer res... Perdona, t'has fet mal, ja ho sé, no me'n foto, t'ho juro..., però ara ja estàs bé, oi?... Sis metres són sis metres, aquí o a la fi del món, a dins o a fora, ho sé. I cinc pisos també. Cinc pisos són cinc pisos...

Sí, eren cinc pisos.

I no anava assegurat, lligat, i tenia por, ja t'ho he dit. O més aviat un atac de pànic. No feia ni tres minuts que encara era dins del llit, dormint com una marmota. No estava mentalitzat, vull dir que sempre necessito uns minuts, que sóc dels que van de mica en mica, com els bussos quan fan descompressió, que s'ho prenen amb calma. Però no: del llit a l'armari i de l'armari al balcó, així, de cop, gairebé sense transició, i les mans que començaven a relliscar, a poc a poc, com en una pel·li... Però, de fet, millor que fos així.

De veritat, si els dits no m'haguessin relliscat, mai no hauria acabat de desemparar aquell coi de balcó. Tot d'una lliscava avall, abraçat a la barra, sense ni esma de respirar. Cada centímetre una eternitat. Obria els ulls i els tancava i els tornava a obrir i els tancava altre cop, tremolava i no volia tremolar, desitjava que tot allò fos un malson. Però no s'acabava mai. Les arestes del ferro se'm clavaven al palmell de les mans, que em suaven. Tot jo suava. Just davant del tercer pis em vaig aturar.

El peu havia ensopegat amb la barana del balcó. Vaig mirar cap al carrer.

El Jan botava i obria la boca com un esperitat, cridava sense cridar i li queia la bava. La distància semblava multiplicada. Millor si tornava a tancar els ulls... I si m'enfilava cap amunt altre cop? Ben mirat, no havia fet res de l'altre món, res important, no havia mort ningú, ni atracat cap banc.

Què hi feia allí?

Feia mesos que organitzàvem reunions clandestines. Trobàvem que la indignació dels concentrats a la plaça era massa pacífica, massa lenta, massa utòpica. L'assemblea havia previst manifestacions i empastifades de cartells pels carrers: aixecarien tanques, mostrarien pancartes, cridarien... Poca cosa més. N'hi havia per riure, o per plorar, com t'estimis més... Nosaltres sí que actuaríem: bloquejaríem l'entrada dels diputats al Parlament. Havíem decidit cremar algun contenidor, i de passada rebentar els aparadors d'un parell de botigues *globalitzades*, tu ja m'entens, d'aquestes que són pertot arreu...

D'acord, jo no era cap angelet, ja ho sé, però en aquell moment m'esforçava a treure ferro a la cosa per mirar de convencem que havia de grimpar de nou, que era més fàcil pujar que baixar, que tornar a casa era el millor que podia fer.

Al final, el dia del Parlament, se'ns havia escapat la cosa de les mans: m'havien dit que tirés un parell de còctels Molotov contra les furgonetes de la poli..., potser en van ser tres..., res més, t'ho juro, ningú no va prendre mal, només un agent amb quatre cremades superficials... No pensàvem que ens aplicarien la Llei antiterrorista, no hi comptàvem..., bé, jo no hi comptava. Per què haurien d'engarjolar algú com jo? Per un petardo? Vés a saber. Que no manaven els socialistes?

M'havien explicat allò de les bosses d'escombraries al cap, i dels ofegaments a la banyera, i dels cops amb la tovallola mu-

llada. Llegendes urbanes de l'època de la dictadura; llegendes, em repetia. Feia més de trenta anys que Franco era mort i enterrat, ja ningú no es recordava dels soterranis de la Via Laietana, no fotem...

Pujava o baixava?

I va ser llavors que es va sentir el soroll.

De poc que no em deixo anar.

Algú remenava el pis. La meva habitació. Havien enretirat el llit, sense miraments, sense pensar en els veïns... Ja hi eren...

Tot era a les fosques. Una respiració profunda i una raneira estranya, de neguit o d'histèria continguda. Sentia paraules en veu baixa, seques i cantelludes. Aviat descobririen les caixes amb les octavilles, els llençols desfets i els armaris regirats (és difícil fer-se una motxilla en dos minuts, t'ho asseguro). Aviat obririen el balcó.

I vaig començar a relliscar cap avall.

Ja no m'espantava l'estimball, ni baixar sense corda, ni res de res... Ràpid, ràpid, i em cagava, sí, em cagava en tota la poli del món, i en la maleïda crisi que havia provocat aquella situació de còmic, i en el meu cosí que, aprofitant els anys de bonança, s'havia dedicat a construir cases barates de set pisos amb una barra al mig. I em vaig cagar en tot aquell paisatge trinxat i en aquella merda de polítics de fireta... I jo què sé... Em vaig cagar en la mare que havia parit el Jan: el Jan damunt la vorera, el Jan que bellugava la mà com un titella nerviós i malparit i que tenia pressa per veure'm fet puré damunt l'asfalt.

Com si veiés la pel·lícula a càmera ràpida, vaig contemplar l'avió que m'hauria hagut de dur l'endemà al migdia cap a les Amèriques com s'envolava sense mi. Perquè me n'anava cap al nou continent, no és conya, t'ho juro, a l'altra banda de l'oceà, a parlar anglès i a convertir-me en un remaleït crac de la biotecnologia. M'havia cremat les celles durant quatre anys, quatre anys de bones notes i poques farres, i al final m'havien

concedit la beca. I ara tot se n'anava en orris... No podia perdre aquella oportunitat per una cosa tan estúpida.

I relliscava encara. Més i més.

No, no em podria en una presó de Madrid, ningú no em posaria cap bossa al cap, ni m'ofegaria a la banyera, ni em faria signar cap confessió de merda, només perquè quatre botiflers s'haguessin espantat dels nostres crits... Estava decidit. Més per la ràbia que per la por. Fugiria.

I baixava més, i no s'acabava, no s'acabava...

Fins que prou.

Quan els peus van haver tocat el ciment de la vorera vaig pensar: no n'hi havia per a tant. Quins collons. Després he repetit aquesta frase força vegades a la meua vida; probablement perquè hi ha hagut moltes altres situacions difícils, situacions en què he passat por. Sempre tens por abans de baixar cinc pisos.

De fet, sempre tens por.

Però també he arribat a una altra conclusió: no sóc un covard.

Ens vam posar a córrer. Vaig sentir un crit estrident des del balcó, però no em vaig tombar per veure qui era. Vam girar a la cantonada i vam entrar al meu Seat Ibiza de color groc. Si no hagués estat perquè la cosa no predisposava a les alegries, m'hauria posat a riure. Com havíem d'escapar-nos en un Seat Ibiza de l'any de la picor? És veritat que amb aquell cotxet havíem arribat molt lluny; fins i tot una vegada ens havíem plantat a París, havíem menjat kebabs al barri llatí, havíem tirat pedretes al Sena, havíem magrejat unes noies americanes al Caveau de la Huchette i encara havíem tingut temps per recórrer els carrers robant llibres i mandarines. Estàvem grillats. Havíem rigut molt i havíem tornat a casa. Però una cosa és anar a París sense presses i l'altra fugir de la bòfia. El Jan em va veure la cara i em va dir que no em preocupés, que ell ho tenia tot controlat.

Conduïa ell.

Vam deixar l'estany a mà esquerra i vam agafar la carretera d'Olot. Fins ben bé a l'alçada de Besalú no vam dir res.

El pont medieval estava il·luminat.

Hi havia quatre enfilalls de boira que pintaven la postaleta amb les tintes tètriques d'un conte de terror. Set gavines, totes negres al contrallum dels focus, componien l'indispensable estol de ratpenats, i la lluna, grogosa i plena, reclamava el seu protagonisme just damunt de l'església enrunada.

—On anem? —vaig gosar preguntar.

—A França.

—Tu potser aniràs a França —vaig respondre sense deixar de mirar el pont—, però et juro que demà jo agafo el meu avió. Tinc el bitllet comprat.

—A França també n'hi ha, d'avions.

El Jan era un tipus acostumat a manar.

Havia estat ell qui ens havia ficat al cap la idea d'organitzar-nos. No estava gens d'acord amb les decisions dels concentrats. Totes aquelles declaracions benintencionades, tots aquells escarafalls d'antics combatents convertits en filòsofs: «el camí cap a l'autèntica democràcia vindrà per vies pacífiques, cal enraonar, demostrar que hi ha una opció de diàleg fora del sistema»... «Cants de sirenes!», bramava el Jan. Es tapava les orelles amb les dues mans i ens convenia que tot plegat eren excuses: la mala consciència de quatre revolucionaris de pa sucat amb oli que s'havien cagat a les calces. Si ara ho deixàvem estar, tota la feina feta durant anys se n'aniria al carall. Que no ho vèiem? No volíem llibertat? Doncs no seríem lliures fins que no ens haguéssim desempallegat de tots aquells feixistes disfressats de tecnòcrates. No te'n riguis. Estàvem plens de tòpics, en aquella època... Ja ho sé, tampoc no han passat tants anys...

El Jan era el nostre líder. I aquell dia, dins del meu Ibiza groc i ridícul, travessant de matinada el pont de Besalú, encara

ho era, el meu líder. Si ell em manava que em tirés daltabaix, de cap al Fluvià, et juro que ho hauria fet. La meva resistència era només per fer veure el que no era, i el que era clar és que ell acabaria decidint... Què fer, on anar... Jo només em deixava portar, només era un peó, sempre havia estat un peó, no tenia res a dir... No deia res.

Cap a França.

Ens vam aturar a Argelaguer, al restaurant de la carretera. Què hi fèiem allí? Segur que els mossos coneixien el cotxe, segur que ja havien avisat totes les patrulles de la zona. El més lògic, el més assenyat, era continuar fins al pas fronterer de coll d'Ares. I cagant llets. Després seria massa tard. Res de bars.

Però vam entrar. I jo, evidentment, no vaig dir res.

Vaig admirar un enorme senglar de fusta que algun tocat del bolet havia tallat d'una sola peça i havia penjat a la xemeneia. Vés a saber quant de temps feia que la pobra bèstia s'enllardufava de pols i de greix en aquell racó. Em va semblar una decoració curiosa. No hauria sabut dir si la cosa tenia mèrit o si decididament era d'un mal gust espatarrant. Els gossos mossegaven les potes del porc mentre aquest alçava la testa i esgüellava de ràbia i de dolor des del fons de les entranyes. Des del fons de l'ànima, hauria dit. Mal averany, vaig pensar.

Mala sort.

El Cafè d'Argelaguer. De què em sonava aquell nom?

Esclar: era el Cafè del meu oncle.

No vull dir que fos seu, i ara! El meu oncle era historiador, un historiador de barriada, d'aquells que cada poble en té un... No, no torno a perdre el fil, estigues tranquil. El meu oncle és important, vull dir que ho és per a la història que t'explico, que miro d'explicar-te ja fa estona... Tingues paciència.

A veure... El Cafè era el «pessebre» del meu oncle –ell sempre ho definia així–, el lloc on s'aturava a esmorzar cada cop que s'enfilava cap a l'Alta Garrotxa. Jo no hi havia estat mai:

ni havia tastat la botifarra d'aquell bar ni m'havia passat pel cap de recórrer aquelles muntanyes, però havia sentit a parlar, molt, de totes dues coses. Segur que de nits el meu oncle somiava en aquell senglar.

No t'ho he dit: el meu oncle era mort.

Bé, havia desaparegut en l'època que jo començava el batxillerat, en una excursió.

Tècnicament era mort, ja m'entens...

Hi va haver uns anys, uns estius, quan era petit, que els pares van haver de viatjar molt per coses de feina i em van deixar amb l'oncle. Del temps que vaig ser amb ell només tinc el record d'un poble encastellat amb gent amable i estranya que estava molt pendent de mi, i recordo que m'ocupava del bestiar i ens banyàvem al riu. Tot plegat quatre imatges. Però va ser una experiència feliç: m'ha quedat l'olor dels camps i el so de les cançons, i la sensació d'haver cavalcats amunt i avall per camins de muntanya. Però «feliç» és una paraula per a la gent gran; els nens no en saben, d'aquestes coses, són o no són feliços, però no diuen que ho són. Si quan ets adult, parles de la felicitat, és que no la tens, que l'has perduda. El meu oncle mai no parlava de la seva passió per la terra. Els meus companys se n'omplien la boca.

I ja veus.

Més endavant, quan vaig créixer, em vaig distanciar una mica de l'oncle. Li deia que es feia vell i que ja n'hi havia prou de trescar per tossals de per riure, que jo no em conformava a fer la cabreta, que eren millor els Pirineus... Tot de collonades per l'estil. Res, marranades d'adolescent.

Però ell, com si res.

Arribava a casa cap al tard, suat, satisfet, amb la seva motxilla plena d'objectes inútils i curiosos. I somreia, però no deia ni mu. Jo carregava les tintes: «vés a la vall de Boí, vés-hi, o vés a Ordesa, allò sí que són muntanyes...». Per què la canalla és

tan cruel? No me'n sabia estar. Ell callava condescendent sense deixar de somriure. Era un idiota.

Jo era un idiota. Potser encara ho sóc, no ho sé.

Ara sí que em sembla que he perdut el fil. Per on anàvem?

Ah, sí, El Cafè. I el meu oncle. Abans de desaparèixer, si no recordo malament, li quedaven per fer el Puig d'Ou, el Puig Sallarsa i poca cosa més. Mai no els havia sentit anomenar, aquells cims, ni tan sols no en coneixia la silueta: no els hauria reconegut ni des de dalt del Canigó, ni des d'una avioneta, ni en cap fotografia. Si t'he de dir la veritat, no sabia ni com era el Bassegoda, i ja són collons, no? Té un mugró que es veu de tot arreu. O el Comanegra, peludet de clatell i net de cara. Res, ja t'ho he dit: un perfecte idiota. Jo anava de tornada de tot, com acostumen a fer els joves passadets d'hormones; m'havia encaterinat amb els refotuts tres mils i la mare que els havia parit. I vinga a gastar benzina i a anar amunt i avall, i a menysprear la meua comarca i aquells tossals de vaques que tenia a tocar de casa... Rius?... Així m'agrada. Veig que la cosa t'interessa. En aquella època jo era un perfecte ignorant. No sabia com de salvatge i malparida podia arribar a ser aquesta terra. Ni com arribaria a estimar-la tant i tant...

Però no correm...

Encara som al bar del senglar, i la bòfia no ens ha deixat de mossegar els turmells.

La sèrie en la col·lecció Kimera:

